

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **Okresního soudu v Blansku** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním na straně jedné a **Městským úřadem Olešnice**, se sídlem v Olešnici, náměstí Míru 20, na straně druhé a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 6 C 323/2021, o žalobě na strpění umístění stavby: žalobce **F. C.**, zastoupeného JUDr. Markétou Němcovou, advokátkou se sídlem v Brně, Riegrova 1378/1, a žalovaného **F. C.**, zastoupeného Mgr. Robertem Pešou, advokátem se sídlem v Brně, Příkop 843/4,

t a k t o :

- I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci námitek uplatněných ve stavebním řízení týkajících se strpění umístění stavby, vedené u Okresního soudu v Blansku pod sp. zn. 6 C 323/2021, **je s p r á v n í o r g á n .**
- II. Usnesení Městského úřadu Olešnice, Stavebního úřadu I. stupně, čj. DMOL 722/2020, ze dne 3. 12. 2020, **s e z r u š u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním doručeným dne 17. 6. 2022 zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) navrhl Okresní soud v Blansku (dále jen „navrhovatel“ či „okresní soud“), aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), který měl vzniknout mezi ním a Městským úřadem Olešnice, Stavební úřad I. stupně (dále jen „stavební úřad“), ve věci týkající se žaloby o strpění umístění stavby vedené u okresního soudu pod sp. zn. 6 C 323/2021.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a ze spisu okresního soudu sp. zn. 6 C 323/2021 vyplynulo následující.

[3] Žalobce podal stavebnímu úřadu žádost o vydání dodatečného stavebního povolení stavby pod názvem „voliéry pro exotické ptactvo“ na pozemku parc. č. X v k. ú. L. u O.

Žalobce je výlučným vlastníkem pozemku parc. č. X, zapsaném na listu vlastnictví č. X pro k. ú. L. u O., obec L. u O., u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Boskovice (dále jen „předmětný pozemek“), který nabyt do svého vlastnictví na základě Smlouvy darovací, smlouvy o zřízení služebnosti a o zřízení věcného práva zákazu zcizení a zatížení uzavřené mezi žalobcem jako obdarovaným a žalovaným jako dárce, jak vyplývá z notářského zápisu sepsaného dne 26. 5. 2017. Zmíněnou smlouvou byla zároveň na předmětném pozemku, na kterém se stavba – voliéra nachází, zřízena ve prospěch žalovaného doživotní osobní služebnost bydlení a užívání předmětného pozemku.

[4] V rámci stavebního řízení podal žalovaný námitku, kterou, coby oprávněný ze služebnosti užívání předmětného pozemku, vyjádřil nesouhlas se stavbou voliéry s tím, že *„podle jeho názoru je jeho souhlas nezbytný, což podle něj vyplývá z darovací smlouvy uzavřené mezi účastníky ve formě notářského zápisu dne 26. 5. 2017“*.

[5] Stavební úřad usnesením ze dne 3. 12. 2020, čj. DMOL 722/2020, řízení přerušil na dobu 1 roku a vyzval účastníky řízení ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu, aby do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení předložili důkaz o podání žaloby k soudu o omezení práva plynoucího ze služebnosti užívání nebo o podání žaloby k soudu na stanovení povinnosti zdržet se zásahů do výkonu služebnosti užívacího práva. Stavební úřad dovodil s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, čj. 1 As 1/2007-104, že mu nepřísluší rozhodnout o námitce občanskoprávní povahy týkající se existence jiného věcného práva ve formě služebnosti na pozemku, na kterém se má uvedený záměr realizovat.

[6] Žalobce se proto žalobou podanou u okresního soudu dne 23. 12. 2021 domáhal stanovení povinnosti žalovanému strpět umístění stavby na předmětném pozemku. Žalobce v žalobě uvedl, že jakožto vlastník předmětného pozemku s ním může disponovat v intencích darovací smlouvy ze dne 26. 5. 2017 a že existence voliéry žádným způsobem neznemožňuje či neomezuje výkon služebnosti bydlení a užívání zřízené ve prospěch žalovaného, což potvrzuje rovněž tvrzení žalovaného v řízení o dodatečném povolení stavby, kdy žalovaný netvrdil, jakým způsobem je ve výkonu svého práva vyplývajícího ze služebnosti omezován, pouze toliko nesouhlasil s umístěním stavby na předmětném pozemku. Žalobce dále upozornil na skutečnost, že ze zmíněného notářského zápisu nevyplývá povinnost žalobce získat před umístěním stavby na předmětném pozemku souhlas žalovaného, že ze strany žalobce není výkon služebnosti žalovaného nijak rušen, a proto pouze z důvodu právní jistoty přistoupil k podání této žaloby.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobou uplatněný nárok neuznává, neboť má za to, že žaloba byla podána nedůvodně, přičemž žalobce podáním žaloby v podstatě nahradil podání opravného prostředku v řízení o dodatečném povolení stavby proti rozhodnutí stavebního úřadu, jímž bylo řízení přerušeno. Jestliže tak žalobce neučinil, avšak vyhověl nesprávné výzvě stavebního úřadu podat proti žalovanému žalobu, postupoval podle žalovaného nesprávně, neboť neexistuje žádná zákonná povinnost žalovaného, které by odpovídal žalobcem uplatněný nárok. Žalovaný dále dovodil, že není oprávněn žalobci, jakožto vlastníku pozemku, v umístění stavby voliéry na předmětném pozemku jakkoli bránit a že v současné době ani nebrojí proti tomu, aby v případě, že

pokračování

žalobce splní všechny zákonné povinnosti pro dodatečné povolení stavby, bylo této jeho žádosti vyhověno.

[8] Navrhovatel v návrhu na zahájení kompetenčního sporu uvedl, že se domnívá, že stavební úřad neměl pro svůj postup žádný zákonný důvod, jestliže žalovaný sice v řízení o dodatečném povolení stavby obecně dal nesouhlasné stanovisko k povolení stavby voliéry pro exotické ptactvo, svůj nesouhlas však odůvodnil argumenty, které se stavbou voliéry nijak nesouvisí, a netvrdil, že by touto stavbou bylo rušeno jeho právo ze služebnosti. Pokud své negativní stanovisko žalovaný neodůvodnil v souladu se zákonem, bylo podle navrhovatele na stavebním úřadu, aby žalovaného vedl k upřesnění těchto výhrad a podle výsledku tohoto postupu následně o této námitce rozhodl. Navrhovatel konstatuje, že v současné chvíli žalovaný nijak nepročí proti tomu, aby v případě, že žalobce splní všechny zákonné povinnosti pro dodatečné povolení stavby, bylo této jeho žádosti vyhověno, a uvádí, že nemá ani žádné zákonné prostředky pro svůj případný nesouhlas. Navrhovatel má za to, že rozhodnutí v řízení o dodatečném povolení stavby voliéry pro exotické ptactvo přísluší stavebnímu úřadu a že nebyla vznesena žádná námitka občanskoprávní povahy, o které by nepříslušelo rozhodnout správním orgánům. Z těchto důvodů okresní soud navrhl, aby zvláštní senát určil, že „*příslušný vydat rozhodnutí v řízení o dodatečné povolení stavby voliér pro exotické ptactvo na pozemku p. č. X v k. ú. L. u O. je Městský úřad Olešnice, stavební úřad I. stupně*“.

[9] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[10] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[11] Z ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

[12] Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[13] Základní podmínkou pro to, aby byla dána pravomoc zvláštního senátu, je tedy existence kompetenčního sporu. Z ustálené judikatury zvláštního senátu (viz např. usnesení ze dne 29. 9. 2006, čj. Konf 32/2005-4, nebo ze dne 4. 11. 2021, čj. Konf 12/2020-9) plyne, že pokud ve vztahu k občanskoprávním námitkám stavební úřad odkáže účastníky stavebního řízení na soud a po podání žaloby řízení přeruší, znamená to, že popřel svoji pravomoc ve věci rozhodnout. Je pak na soudu, u něhož byl návrh (žaloba) účastníků ohledně daných námitk podán, aby – pokud se domnívá, že k rozhodnutí věci není věcně

příslušný – podal návrh na řešení kompetenčního sporu, k čemuž v nynější věci také došlo. Kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. je tedy dán.

[14] Podle § 114 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) *námitku, o které nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, stavební úřad posoudí na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka nepřesahuje rozsah jeho působnosti. Nedošlo-li k dohodě o námitce občanskoprávní povahy, stavební úřad si o ní učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence práva nebo rozsahu vlastnických práv.*

[15] Podle § 129 odst. 2 poslední věty stavebního zákona platí, že *na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení.*

[16] Podle § 57 odst. 1 písm. b) spr. řádu *jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán může vyzvat účastníka, popřípadě jinou osobu, aby podala žádost o zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci ve lhůtě, kterou správní orgán určí.*

[17] K rozlišení povahy občanskoprávních námitek a zjištění, zda je věcně příslušný stavební úřad nebo civilní soud k rozhodnutí o nich, se v minulosti vyjádřil jak zvláštní senát, tak i Nejvyšší správní soud.

[18] Postup stavebního úřadu při řešení námitek účastníků řízení upravuje shora citovaný § 114 odst. 3 stavebního zákona. Právní teorie a praxe (srov. např. usnesení zvláštního senátu ze dne 27. 7. 2011, čj. Konf 10/2011-7, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2003, sp. zn. 22 Cdo 572/2003, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, čj. 9 As 61/2007-52, ze dne 25. 7. 2007, čj. 1 As 1/2007-104, a ze dne 14. 5. 2008, čj. 1 As 46/2007-150) dospěla v tomto kontextu k rozlišování námitek veřejnoprávních (územně či stavebně technické námitky) a námitek občanskoprávních. Zatímco o námitkách veřejnoprávních rozhoduje vždy stavební úřad, u námitek občanskoprávních tomu tak není.

[19] V rozsudku ze dne 10. 12. 2019, čj. 1 As 172/2019-31, Nejvyšší správní soud rozčlenil občanskoprávní námitky do dvou skupin: *„první skupinou občanskoprávních námitek jsou takové, které nepřekračují působnost stavebního úřadu, a ten je proto povinen o nich rozhodnout. Typicky se jedná o námitky, týkající se předpokládané hluchosti, prašnosti, zastínění, odstupu stavby apod. - tedy o námitky budoucích imisí. Do druhé skupiny náleží námitky, které překračují rozsah působnosti stavebního úřadu. Jedná se typicky o námitky zpochybňující samotnou existenci vlastnického práva či jeho rozsah, námitky vydržení či existence věcného břemene. O těchto námitkách může s konečnou platností rozhodnout pouze soud; stavební úřad zde má toliko povinnost pokusit se o dosažení dohody mezi stranami sporu, která by předešla soudnímu řízení“.*

pokračování

[20] Nedojde-li k dohodě účastníků řízení, je povinností stavebního úřadu postupovat podle § 57 odst. 1 písm. b) spr. řádu, tedy vyzvat účastníka řízení, který námitku uplatnil, aby podal žádost o zahájení řízení před soudem, přičemž mu k tomu současně usnesením určí podle § 39 odst. 1 spr. řádu přiměřenou lhůtu. Pokud se účastník řízení na soud obrátí, musí stavební úřad řízení až do pravomocného rozhodnutí soudu přerušit. Jestliže tak neučiní, pravomoc rozhodnout o námitce se vrací stavebnímu úřadu, který musí v řízení pokračovat a učinit si o uplatněné námitce úsudek sám. „*Tento souběh pravomocí, resp. jejich „přelévání“, či dalo by se také říci jistá elasticita je vysvětlitelná tím, že účelem stavebního řízení je dospět vždy co nejhospodárnější a nejrychlejší cestou k vyřešení všech námitek a sporů, a tím i k efektivitě tohoto řízení.*“ (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, čj. 9 As 61/2007-52, ze dne 10. 12. 2019, čj. 1 As 172/2019-31, bod 27, anebo ze dne 18. 10. 2018, čj. 4 As 240/2018-38, bod 24).

[21] Samotná skutečnost, že stavební úřad odkáže s určitou otázkou účastníka na soud, však nemůže založit pravomoc soudu k jejímu řešení (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 4. 10. 2006, čj. Konf 105/2005-6, nebo ze dne 4. 11. 2021, čj. Konf 12/2020-9, anebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2010, sp. zn. 22 Cdo 1364/2010); v tomto ohledu je třeba navrhovateli přisvědčit. K rozhodnutí nynějšího kompetenčního sporu ve prospěch jurisdikce navrhovatele tedy nemůže stačit prostý fakt, že stavební úřad odkázal účastníky stavebního řízení na soud.

[22] Ze shora uvedeného vyplývá, že zásadní pro nyní posuzovanou věc je obsah námitek vznesených žalovaným proti předmětné stavbě voliéry ve stavebním řízení, který však není zcela zřejmý. Ve svém podání totiž žalovaný jednak odkazuje na darovací smlouvu uzavřenou mezi účastníky ve formě notářského zápisu dne 26. 5. 2017, ale zároveň namítá porušení veřejnoprávních předpisů a rovněž poukazuje na neshody mezi ním a žalobcem.

[23] Podle názoru zvláštního senátu za současné situace, kdy, jak bylo uvedeno výše, není postaven najisto obsah námitek žalovaného vznesených v rámci dodatečného stavebního řízení, nelze říci, že by se jednalo o věc spadající do pravomoci civilních soudů, a proto se jeví postup stavebního úřadu přinejmenším jako předčasný. Teprve poté, co stavební úřad vyjasní, jaké námitky žalovaný v dodatečném stavebním řízení uplatňuje, bude možné učinit kvalifikovaný závěr o jejich charakteru ve smyslu výše uvedené judikatury, a případně uzavřít, že se tyto námitky týkají existence či rozsahu vlastnického práva k předmětnému pozemku, a jsou vskutku tedy občanskoprávními námitkami, které přesahují působnost stavebního úřadu.

[24] Zvláštní senát proto uzavírá, že v projednávané věci je příslušný k rozhodnutí o námitkách žalovaného správní orgán, jímž je Městský úřad Olešnice. Podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zvláštní senát zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Výrokem II. tohoto usnesení proto zvláštní senát zrušil usnesení Městského úřadu Olešnice, Stavebního úřadu I. stupně, čj. DMOL 722/2020, ze dne 3. 12. 2020, neboť bylo vydáno přinejmenším předčasně.

[25] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Stavební úřad jako správní orgán bude tedy po právní moci tohoto rozhodnutí pokračovat v řízení o dodatečném povolení stavby.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2023

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu